

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

१ बालकाण्ड

अध्याय ४३

स गत्वा सागरं राजा गङ्गयानुगतस्तदा ।
 प्रविवेश तलं भूमेर्यत्र ते भस्मसात्कृताः ॥ १ ॥

भस्मन्यथाल्लुते राम गङ्गायाः सलिलेन वै ।
 सर्वं लोकप्रभुर्ब्रह्मा राजानमिदमब्रवीत् ॥ २ ॥

तारिता नरशार्दूल दिवं याताश् च देववत् ।
 षष्टिः पुत्रसहस्राणि सगरस्य महात्मनः ॥ ३ ॥

सागरस्य जलं लोके यावत्स्थास्यति पार्थिव ।
 सगरस्यात्मजास्तावत्स्वर्गे स्थास्यन्ति देववत् ॥ ४ ॥

इयं च दुहिता ज्येष्ठा तव गङ्गा भविष्यति ।
 त्वत्कृतेन च नाम्ना वै लोके स्थास्यति विश्रुता ॥ ५ ॥

गङ्गा त्रिपथगा नाम दिव्या भागीरथीति च ।
 त्रिपथो भावयन्तीति ततस्त्रिपथगा स्मृता ॥ ६ ॥

पितामहानां सर्वेषां त्वमत्र मनुजाधिप ।
 कुरुष्व सलिलं राजन्प्रतिज्ञाम् अपवर्जय ॥ ७ ॥

पूर्वकेण हि ते राजंस्तेनातियशसा तदा ।
 धर्मिणां प्रवरेणाथ नैष प्राप्तो मनोरथः ॥ ८ ॥

तथैवांशुमता तात लोकेऽप्रतिमतेजसा ।
 गङ्गां प्रार्थयता नेतुं प्रतिज्ञा नापवर्जिता ॥ ९ ॥

राजर्षिणा गुणवता महर्षिसमतेजसा ।
 मत्तुल्यतपसा चैव क्षत्रधर्मस्थितेन च ॥ १० ॥

दिलीपेन महाभाग तव पित्रातितेजसा ।

पुनर्न शङ्किता नेतुं गङ्गां प्रार्थयतानघ ॥ ११ ॥

सा त्वया समतिक्रान्ता प्रतिज्ञा पुरुषर्षभ ।
 प्राप्तोऽसि परमं लोके यशः परमसंमतम् ॥ १२ ॥

यच्च गङ्गावतरणं त्वया कृतमरिन्दम ।
 अनेन च भवान्प्राप्तो धर्मस्यायतनं महत् ॥ १३ ॥

प्रावयस्व त्वमात्मानं नरोत्तम सदोचिते ।
 सलिले पुरुषव्याघ्र शुचिः पुण्यफलो भव ॥ १४ ॥

पितामहानां सर्वेषां कुरुष्व सलिलक्रियाम् ।
 स्वस्ति तेऽस्तु गमिष्यामि स्वं लोकं गम्यतां नृप ॥ १५ ॥

इत्येवमुक्त्वा देवेशः सर्वलोकपितामहः ।
 यथागतं तथागच्छद्देवलोकं महायशः ॥ १६ ॥

भागीरथोऽपि राजर्षिः कृत्वा सलिलमुत्तमम् ।
 यथाक्रमं यथान्यायं सागराणां महायशः ।
 कृतोदकः शुची राजा स्वपुरं प्रविवेश ह ॥ १७ ॥

समृद्धार्थो नरश्रेष्ठ स्वराज्यं प्रशशास ह ।
 प्रमुमोद च लोकस्तं नृपमासाद्य राघव ।
 नष्टशोकः समृद्धार्थो बभूव विगतज्वरः ॥ १८ ॥

एष ते राम गङ्गाया विस्तरोऽभिहितो मया ।
 स्वस्ति प्राप्नुहि भद्रं ते सन्ध्याकालोऽतिवर्तते ॥ १९ ॥

धन्यं यशस्यमायुष्यं स्वर्ग्यं पुत्र्यमथापि च ।
 इदमाख्यानमाख्यातं गङ्गावतरणं मया ॥ २० ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde ;avinash@acm.org;

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com